

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 » — »
Negyedévre . . . 2 » 50 »
Egy óra . . . — » 85 »
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. ítélőtábla épületével szemben.

hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részé
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nem adunk.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.

Az igazság felé.

Pécs, 1897. szeptember hó 23.

(*) Hatása alatt állunk a német császár minapi beszédének és még sokáig fogunk ez alatt állani, melyből a történelmi igazságnak nagybecsülése tör elő. Amiket látott, tapasztalt nálunk a nagy német birodalom szuverénje, ezek szerezték meg számunkra azt a magasztaló beszédet, mely mint egy ódai szárnyalású költemény hatott minden hazafira, aki azt elolvasta.

Bizonyára nem vártak ilyen beszédet a reakció emberei, az udvar körében settenkedő besugók, de legkevésbé a magyar kormány emberei, akik megéreztek az új korszak derengését, midőn egy nagy súlyú é hatalommal, tekintéllyel rendelkező imperátor adja meg az impulzust az ezután követendő kormányzati elvekre nézve: Haladjunk az igazság felé!

Talán a jobb idők jeleinek kell betudnunk azt a nemrégiben meghozott két ítéletet, melyek mint két súlyos ostromcsapás hagytak nyomot az uralkodó kormányrendszeren, megriasztva mintegy e rendszer embereinek lelkiismeretét, ha ugyan az néha meg is szokott szólalni. Értjük ez alatt a Szalavszky főispán sajtópörét és a jászberényi tisztújítást, melyet az önkény legbrüszkebb alkalmazásával cselekedett meg egy másik basája a kormánynak, a jász nagykun-szolnokmegyei főispán.

A királyi kuria ítélete villámként sújtotta le az egykori belügyminiszterből

Pozsony és Trencsén megyék főispánjává degradált, de azért a korhadt rendszernek egyik-oszlopos tagját: Szalavszky Gyulát; kimondván a kuria ítélete az egész eljárás megszüntetését és elvülését, utját vágva így a megfélemlítésre irányított boszúnak, amely a „politikai Papakosztá” díszes jelző adományozásáért okvetetlenül bekövetkezik az ellenzéki férfiu fejére holmi fogház-büntetések elszenvedésében.

Mint az uralkodó önkény és párt-abszolutizmus által elgyötört magyar közélet bátorítója jelentkezik a közigazgatási bíróságnak az az ítélete, mely a Jászberényben keresztülvitt tisztújításra rásüti a törvénytelen bélyegét, ellentétben azzal, amidőn oly cinikusan nyilatkozott erről az ügyről a belügyminiszter, mikor Apponyi ez irányban kérdést intézett hozzá.

Ime, mily gyakorlati beigazolást nyer a valóban liberális és lélekben, észben egyaránt kiváló jogásznak, Montesquieu-nek a hatalmi ágak elválasztásáról szóló nagy elmélete. És jellemző a magát liberálisnak nevező uralkodó többség szabadelvűségére, hogy ennek az elméletnek konzekvenciáit teljességükben mindez ideig nem engedte levonni.

Hiszen ha a jogállam minden biztosítéka meg volna Magyarországon, ha a pártos és önkényes közigazgatásba belevitetnék a jog szelleme és ha az egyéni és közjogok fölött való biráskodást csak a pártatlanság és függetlenség biztosítékaival fölruházott bíróságok gyakorolnák, úgy fe-

lesleges lett volna a 16. §-ért folytatott sziszifuszi erőlködés, úgy Bartha, Ábrányi, és Incédy nem kapták volna meg a m. kir. fogoly elnevezést és akkor nem öltethetne oly nagy mérveket a pártmonopolium terrorizmusa, nem fajulhatna oly utálatossá a politikai üldözés rendszere, amint ez különösen a Bánffy-éra alatt kidomborodott.

A mostani többség semmit sem gyűlöl jobban, mint a világos, csürést-csavarást nem tűrő jogszabályt; semmitől sem irtózik jobban, mint a független bíróság ítéletétől. Sok bajt okozott már ez a multban a csürés-csavarás nagymesterének, Tisza Kálmánnak, akinek nagyon is gondja volt rá, hogy törvénytárunkba a leghomályosabban szövegezett §§-ok kerüljenek be, amelyek „ha akarom vemhes, ha akarom nem vemhes” módszer szerint kétséges esetekben mindig a miniszter által magyaráztassanak a körülmények szerint. Míg közigazgatási ügyekben a belügyminiszter volt a legfelsőbb fórum, addig vigan is ment ez a törvénytárgy, s midőn magánfelek közti vitatkozás eldöntéséről volt szó, az ítéletre nézve mindig döntő befolyással bírt az a főispáni kísérő irat, amely az egyik felet mint használható jó kortest tüntette föl. Ezé lett az igazság.

Tisza Kálmán hosszú uralma és ennek minden egyes tevékenységi mozzanata igazolja, hogy miért látott ő az ő rendszerére nézve óriási előnyt a hatalmi ágak el nem különítésében és még óriásibb veszedelmet a független bíróságok hatás-

A „Pécsi Figyelő” tárcája.

Szalmaözvegyi álmom.

— A »Pécsi Figyelő« eredeti tárcája. —

Szomorú, ködös idő borult a vidékre, az őszi hűvös szellő melabus akkordokat csalt ki a város utcáin óriási pókhálószerűleg huzott, egymást az utcasarkokon keresztező villamos, telefon és távirda sodronyokból, a fellegekbe apró, szitáló eső hull a vasuti állomás felé kullogó, gondolataiba elmélyedt uri emberre.

Úti Béla az, ki kalapját szemére huzva, baktat az állomásra, hogy haza érkező feleségét fogadhasssa. Fejét Bélának még a szalmaözvegyi ködök tartják megszállva, de jó arcot igyekszik vágni a bekövetkezett s meg nem változtható körülményekhez.

A viszontlátás örömeit nem akarom leírni, mert hisz az ismeretes minden nős férfi előtt, azért történetem fonalát ott veszem fel, ahol az uttól s a haza érkezés utáni fáradalmaktól elbágyadt menyecske már az álmom édes karjaiba szenderült.

A férj, Béla, bár szintén bágyadtnak érzi magát, mert hisz a távollét alatti idő sálárkodásáról alaposan be kellett számolni,

mégsem bírja a várt nyugalmat élvezni, pillait kerüli az álmom, mert a természetben nem lévén ugrások, az emberi természet sem tud bele törődni az egy csapással megváltozott körülményekbe.

Hogy is lehetne elképzelni, hogy heteken át megszokva a késői, vagy jobban mondva a nagyon is korai lefekvést, most egyszerre lefeküdni és aludni is tudjon, midőn a kaszárnyák kapujában megszólal a »haza, haza, rongyos baka« bus melódiája, hisz máskor ebben az időben indult vándorutjára.

Béla kinosan forgolódott fekvő helyén, szeméit behunyja, de az álmom csak nem akar a megszokott idő előtt eljönni. Az álmom istene, Morfeusz, nem akarja tudni, hogy a menyecske haza jött a fürdőből, az álmom nem jön, de zugó zajként jönnek helyette a gondolatok — reminiscenciák a szalmaözvegyiség heteiből.

A kalitba zárt madárnak bár bővében van a cukor, piskóta és minden ehető jó, mégis tollait felborzolva, szárnyait leeresztve ül vagy mozog szükre szabott korlátok között, hiányzik neki a legdrágább, a legédesebb — a szabadság és az édes, korlátlan szabad szeretkezés.

Béla másik oldalára fordul, kedvezőbb és inkább édesebb álmadozást próbál, gondol a jövő nyárra, hisz akkor ismét ki fognak

tágnulni kalitja határai — ha a fürdőköltiséget képes lesz kiizzadni.

A nősülő fiatal emberre az áldást adó pap egész életre becsukja a kalitka ajtaját, melyből szabadulás látszólag csak rövid pár heti időre, de akkor is csak szabott korlátok között lehetséges. A házasság alkalmával az újra huzott gyűrű csak szimbólum, mert igaz rendeltetés szerint annak a nyakra, de legtöbb férfinál leghelyesebben az orra füzve lenne a helye, de erről lemondott az emberiség, mert az első kissé sokba kerülne, a második pedig felesleges, mert a gyűrű nélkül is tudják az asszonyok urokat orruknál fogva vezetni, de ezt elismerni persze sohase fogják.

Béla gondolatai zavarodni kezdenek, megjelenik emlékében a tegnap esti jelenet, hallani véli a cigány álomba ringató bus nótáit, majd látni véli ismét a város legszebb asszonyát a kávéházi asztalnál körülrajongva szabad ifjaktól, fényes testhez feszülő egyenruháktól, a büvös asszony pazarul szórja édes mosolyát, a déli nap hevével bíró fekete szemekből vilámlók cikáznak, melyeket még akkor is látni vélsz, midőn szeméit pár önfelelt pillantásra lezárja, bájos hullámszerű termete és keleti metszésű arca megérteti az emberrel a festők rajongásának melegágyából nagyra nőtt Madonna-kultuszt.

Béla félálomban suttog: »Hangod csengé-

körének kiterjesztésében. Tőle ered egész sora a törvényjavaslatoknak, melyeknek kivétel nélkül az az alap gondolata és tendenciája, hogy a bírósági funkció a közigazgatási közegek kezébe játszassék át; tőle ered az a hirhedt javaslat, mely a független bírákat a főispáni önkény szolgálivá akarta tenni és éppen ő miatta nem válhatott soha valósággá egyik meglevő törvényünknek az a világos rendeltetése, hogy a képviselőválasztások érvénye fölött a kuria ítéljen.

Jól tudta a mester, hogy mit csinál a saját hatalmi szempontjából. Ezt igyekszik utánozni Bánffy b. is. Mert a miniszteri kegy homályos előélet mellett is kitüntethet valakit. Istápolhatja, becézgetheti, megteheti egyszerre három törvényhatóság fejének; de a királyi kuriát nem alakíthatja át vármegyei konventikulummá, mely a szolga készségével ragasztja a bizalmi „Schönheits-Pflaster“-t a mult foltjaira. A belügyminiszter alárendelt közegeinek lelkiismeretlensége zaklathatja, üldözheti, jogaitól megfoszthatja a független meggyőződés férfait, de a közigazgatási bíróságban nem fog pribéket az ilyen munkához.

Mi ezekből a tényekből egy jobb jövő hajnalhasadását következtethetjük. Vilmos német császár megadta a lökést, amely a mostani szemfényvesztő, hazug rendszert hógörgeteggé gömbölyíti, amely zuhanásában magába szedi az összes epigonokat, és végre lekerülve a mélységbe, önmagát széjjelzúzza. A mostani rendszer különben érzi végóráját, kapadozik jobbra-balra, az érdekszövetség békóit szorosabbra fűzi, ami azonban nem baj, legalább a feszes gyűrűben bent marad mindaz, aki veszni való: a közönséges rendszer hívei, a népbolondítók, a gseftelők és a koncleső stréberhad, akiknek aligha lesz részük újabb koncban.

Vidéki hátralékosainkat tisztelettel kérjük, sziveskedjenek hátralékaikat mielőbb beküldeni.

sét lopva élveztem, nem nekem szólt ugyan az, s szemeimet read tapasztva Tantalus minden kinjait végig szenvedtem, nem vetted észre, hányszor állottam meg, akaratlanul read vesztve szemeimet, midőn lovon ülve délceg termeted kéjesen hintálva ültél a nyeregbe, megértettem már akkor Dávid király lelkesedését és botlását, midőn a jégen ritmikus mozdulattal siklottál el mellettem. Én csak egy pillantásod akartam meglopni — de nem sikerült — jobb is így, mert sokszor elgondoltam már, hogy nem lenne jó, ha nőm lennél, megszűnnék akkor szabadságod — kalitba kerülnél — féltékenyen rejtenélek el a világ szemei elől, mint fősvény a kincsét, csak magam akarnék gyönyörködni bűvös alakodban, csak magam akarnék élvezni bódító mosolyod, én akarnék csak megrészegetni Bül-Bül madárhoz hasonló hangod csengésétől. Kacagj! Kacagj, te bűbajos Circe, ez a te igazi természeted, mosolyod tova száll s mosoly kel nyomán, az egész környezeteden a meglepődöttség mosolya uralkodik, egy-egy pillantásod önfeledten boldoggá teszi az embereket. Látom, hogy igyekeznek egymást felülmulni s neked tetszeni udvarod tagjai, előszedi kiki legszemesebb mondásait, igyekeznek veled észre vétenni, amit magukon szépnek tartanak, mert mindenki talál magában valami szépet. Az egyik feltűnően sodorgatja bajuszát, a másik jól ápolt fogait mutogatja minél gyakoribb

Hirek.

Pécs, 1897. szept. 23.

Kilenc levél.

Alig érkezett vissza a hautvolée a különböző fürdőkből, a zsurók meg sem kezdődtek, az apró nyelvek még a fürdő: kalandok és apró regények elbeszélésével vannak elfoglalva s a sétatér kopaszodó fái máris a »Chronique scandaleuse« egy olyan fejezetéről sugnak-bugnak, mely a szezon kellő közepébe is beillenek.

Hol volt, hol nem volt, volt egy szépséges szép kisasszony. A bájos teremtés egy társaságnak volt a leánya, a mit úgy kell érteni, hogy a papája elválaszthatatlanul bele volt olvadva egy cégbe, amelynek a firmáján két név ragyogott aranyos betűkkel.

A kisasszony szép is volt, szegény sem volt s az udvarlók igen szép számban jelentkeztek. A sok gavallér közül aztán kiválasztott a papa és a társa egyet, akinek az volt az előnye a többi fölött, hogy nagyon sok banknótát tartott a Wertheimszekerényében. A gazdag kérének volt ugyan egy nagy hátránya is, az hogy nagyon beteg volt s az orvosai meleg éghajlatot, délvidéket és — nyugalmat ajánlottak neki.

Sokszor az ilyen hátrány azonban nem jön tekintetbe az olyan előnyökkel szemben s a bájos leány felesége lett a kérének. A nászutazás messze délre történt, a hol az ifju férj mindent szem előtt tartott, amit orvosok előírtak, még a nyugalmat is.

Mézesheteket élő asszonykák pedig ezt az utóbbit feleslegesnek tartják s az új menyecske is örült, hogy látszólag megerősödött férjével visszajöhetett a városba.

Alig voltak aztán itthon pár hétig, a férj hirtelen elveszítette féltékenyen őrzött nyugalmát. S ennek a nyugtalanságnak kilenc kis levél volt az okozója. Kilenc levél, a mit a férj a bájos kis menyecske rokokó-íróasztalának véletlenül nyitva felejtett fiókjában talált meg.

A sétatér fái határozottan tudni vélik, hogy ezeknek a leveleknek roppantul kompromittáló volt a tartalmuk. Hálás köszönet volt bennük azokért a feledhetlen édes percekért, melyeket a címzett okozott az alulírtnak. A címzett pedig senki más nem volt, mint a fiatal menyecske; az alulírt pedig, illetőleg a kilenc alulírt — kilenc lovag.

A beteges férj, mikor az első meg-

mosoly közben, a harmadik a szónak erejével akar hatni s erős gesztusokkal kíséri szavait.

Az órák mulnak s megjelenik az álom, lefogja Béla szemeit, de az agy tovább dolgozik, fűzi tovább csábképeit még merészebben, mint ébren.

Béla hisz a thelepathiában s álmában még erősebben nézi a szép tündért s akaratereje megfeszül — észre kell vennie minden áron — s ime az ideál megfordul, szemei megakadnak rajta s azután biztatóan mosolyogva néz Bélára; az a szem azt mondja: légy bátor! közeledjél, csak álom az, hogy én már le vagyok kötve, lehetek azé, akié akarok, de előbb győzz meg igaz és törhetlen szerelmedről.

Az álom tovább űzi játékát, a fekete szemek újabb biztató intésére felállok, oda rohanok a bájos asszony lábaihoz, s ime a többiek mind eltűntek, mint a ködfátyolképek s csak egyedül voltunk.

Gondolataim megszűnnek s látom, hogy várja szavaimat; »szép asszony — rebegem — rabod leszek egész életre, akaratom csak a te akaratod lesz, légy enyém, ajakadról fogom megtanulni a »Schema Jizraelt«, a Malet fájdalma gyönyör lesz nekem, nem fogok még gondolatban sem más asszonyra nézni, csak téged birhassalak.«

A szép asszony kételkedve rázza meg fejét, melyről a holló fűrtök, mint fekete felleg

döbbenésétől magához tért s féltékenyen őrzött nyugalmát visszaszerezte, — így sóhajtott föl:

— Ha ezt a kilenc levelet egy lovag írta volna, megtudnék neki bocsátani, de minden levelet más lovag... ezt az én gyöngye szerveztem nem bírja ki!

Sóhajtott és megindította a válópört.
... Így suttogják ez a sétatér kopaszodó fái.

Bijou.

Napirend 1897. szeptember 24-én.

Naptár: péntek, szept. 24. — Róm. kath.: Gellért. — Prot.: Gellért. — Görög-kel. (szept. 12.) Autonóm. — Zsidó: Elul 27. — Nap két 5 óra 35 perckor; nyugszik 5 óra 35 perckor. — Hold két éjjel 2 óra 49 perckor; nyugszik délután 4 óra 24 perckor.

Időjárás: hőmérséklet 11 Celsius fok meleg; légnymás 751. — Kilátás a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: változó felhőzet mellett helyenkint csapadék és hősültyedés várható.

— **(Virilisták névjegyzéke.)** Az adóhivatal áttette a városhoz a pécsi legtöbb adót fizetők névjegyzékét, amelynek alapján fogják összeállítani az 1898-ra érvényes új virilista-névjegyzéket, 57-et véve föl az alábbi névsorból, mint városi képviselőt. Az adóhivatali liszta a következő: Zsolnay Vilmos 2744 frt 53 kr. egyenes adóval, Schönherr Mihály 2499 frt 76 kr., Engel Mihály 1565 frt 58 kr., Hirschfeld Sámuel 1538 frt 93 kr., Schapring Gusztáv 1459 frt 64 kr., Piacsek Gyula 1441 frt 04 kr., Reinfeld Imre 1396 frt 14 kr., Löwy Lipót dr. 1383 frt 05 kr., Schwartz Frigyes dr. 1378 frt 94 kr., Schwabach Zsigmond 1285 frt 64 kr., ifj. Schole Antal 1238 frt 92 kr., Jankovits Hugó 1167 frt, Engel Adolf 1004 frt 08 kr., Hölbling Miksa dr. 963 frt 74 kr., Stern Károly 953 frt, Wertheimer Jakab 942 frt 34 kr., Obláth Adolf 910 frt 13 kr., Klein Jakab 907 frt 13 kr., Deutsch Ádám 869 frt 58 kr., Engel József 864 frt 43 kr., Stirling István 854 frt 09 kr., Sipőc István 852 frt 78 kr., Auber Gyula 845 frt 45 kr., Tauszig Zsigmond 753 frt 34 kr., Ullmann Károly 744 frt 67 kr., Schole Gyula 737 frt 32 kr., Pápa József 725 frt 98 kr., Weidinger

szállottak le a formás termetre. »Nem hiszek neked — így szólott — nem rajongsz-e a szép cukrásznéért is? Nem lelkesültél-e a szép Renéért is? Nem tapsoltál-e elragadtatva Gizinék a műkedvelő előadásán? Ti férfiak mind csapodárok vagytok.« — »Nem, mindent feledni fogok — szólék — látod e két vastag gyűrűt, míg ezeket az idő el nem koptatja s míg hordani bírom, esküszöm mindenre, ami szent, változatlanul foglak szeretni, nézd a magamét felhuzom ujjamra, engedd a másikat kezre tenni.

A szép asszony még ellenkezett, de magához szorítva kezére akartam huzni a gyűrűt, midőn a következő pillanatban egy gyengéd háthautásra ébredt fel Béla, feleségétől jött az ébresztő: »miért ráncigálsz el fejem alól a párnát?«

Béla szemeit törölve néz a párnára, melyet bal karjával görcsösen szorított keblére, a gyűrűs ujján pedig ott diszelgett egy Wachsmuth-fele tyukszemgyűrű, mely az éjjeli szekrényről eshetett az ágyba.

Béla egy kegyes hazugsággal nyugtatja meg a gyanakvó asszonyt, hogy kedves felesége távolléte alatt annak párnáját ölelve, szokott aludni, — ilyen a szokás hatalma. Azután megfordulva sietett aludni és álmodni a hollóhaju szép asszonyról, hogy kötelező ígéretét meg fogja tartani.

Jó éjszakát!

Sárosfalvi.

Ferenc 707 frt 37 kr., Mihálovits György 707 frt, Ratkovits Ferenc 697 frt 17 kr., ifj. Erreth János 696 frt 30 kr., Mestrics Imre 687 frt 45 kr., Zelms György 668 frt 11 kr., Erreth Lajos dr. 646 frt 47 kr., Stein Mór 624 frt 10 kr., Trixler Alajos 627 frt 50 kr., id. Engel Adolf 614 frt 63 kr., Engel Gyula 614 frt 63 kr., Szautter Gusztáv 613 frt 96 kr., Nagy Gádó József 600 frt 17 kr., Vasváry György 596 frt 15 kr., Spitzer Lajos 593 frt 50 kr., Krausze Ignác 587 frt 51 kr., Orf Gáspár 586 frt, Eisner Dóci 583 frt 04 kr., Erreth János 565 frt 02 kr., ifj. Némethy József 562 frt 17 kr., Reif Károly 559 frt 66 kr., Papp József 550 frt 21 kr., Tichy Ödön 540 frt 01 kr., Spitzer Jakab 539 frt 94 kr., Rothmüller Károly 536 frt 77 kr., Eizer János 536 frt 77 kr., Szuly János 535 frt 68 kr., Nádosy Kálmán 534 frt 98 kr., Angszter József 521 frt 80 kr., Simon János 506 frt 24 kr., Littke József 557 frt 59 kr., Präger János 491 frt 24 kr., Kann Ignác 483 frt 50 kr., Ráth Mátyás 461 frt 50 kr., Neumann Ignác 467 frt 64 kr., Berec Károly 452 frt 80 kr., Zsolnay Imre 445 frt 75 kr., Pintér Károly 444 frt 24 kr., Kindl Ferenc 442 frt 79 kr., Klein Dávid 442 frt 18 kr., Höfler János 405 frt 12 kr., Höfler Jakab 405 frt 11 kr., Fekete Mihály 400 frt 60 kr. A jegyzék ellen a reklamációk f. hó 23-ig a jegyzői hivatalban adhatók be. Ezután lesznek kiválogatva azok, akiknek adója kétszeresen számít és így annak idején a végleges jegyzék közzé lesz téve.

— **(Halálozás.)** Szabó János életének 67-ik évében, Bar.-Sellyén meghalt. Temetése holnap (pénteken) délután 3 órakor lesz ugyanott. Az engesztelő szentmisét szombaton mutatják be lelkiüdvéért a kastély-kápolnában. — *Göpil* Cotliebné szül. Kovács Anna, az éjjel, életnek 73-ik évében elhunyt. Temetése holnap (pénteken) délután 4 órakor lesz az alsóputurka-utca 14. sz. házból a budkülvárosi közsirkertbe.

— **(A császárlátogatás utóhangja.)** Budapesten a német császár az iparművészeti muzeumban tett látogatásakor a Zsolnay-léle porcellánok kiállítását nézte meg a legelső ízben.

— Ezek az emberek csodálatos dolgokat csinálnak! ez volt a véleménye a kiállított tárgyakról, majd az ugynevezett fémlényü Zsolnay-porcellánokat nézte meg s ezt jegyezte meg róluk:

— Ezek épen olyanok, mint az olaszok.

— **(Munka helyett ostromállapot.)** Megint megfeneklett a honvédhadapródiskola vállalkozói és a munkások között a béke helyreállása. Ma reggel, a tegnap délután kibocsájtott felhívás értelmében, a kőművesek nagyrésze munkába állott; alig kezdtek meg azonban a munkát, egyszerre — mintegy parancsszóra — a nagyrészüket le is tette a szerszámokat és kijelentette, hogy nem dolgozik, sőt azokat is, kik tovább dolgoztak, a munka abbahagyására akarták bírni. A vállalkozó, úgy látszik, megijedt a tömegetől és nem volt megelégedve a nyomban kirukolt rendőrség számával, hanem nagyobb karhatalmat kért, mert a munka folytatását fenyegetve látta. Pedig Kovács Antal rendőrbiztos vezetése alatt rendőreink csakhamar kiszorították az elégedetlenkedő munkásokat az épít-

kezés színhelyéről; de hát Vaszary Gyula rendőrfőkapitány megtette azért a vállalkozó kérését is és egy szakasz honvédet kért a parancsnokságtól. Azok szuronyos fegyverekkel ki is rukkoltak, de csak az ördögnek tartoztak ezzel az uttal, mert a sztrájkolók csakhamar elszéledtek a Rácváros és egyéb üdülőhelyek felé, hol természetesen a mai napot megint azzal ütök agyon, hogy mit tegyenek. A katonaság — a mint jött, úgy — vissza is vonult s a rendőrfőkapitány felügyelete alatt rendőreink voltak kint továbbra is az építkezés színhelyén, hol vagy 50 kőműves és 200 napszámos dolgozott.

Tudósítónk mikor tizenegy óra tájban kintjárt a színhelyen, ott minden csendes volt. Alig járt arra egy-két sztrájkoló, de azok is az ut szélén meghúzódva surrantak el az építkezés előtt. Jöttek pedig Rácvárosból, hogy az idebent a korcsmákba vonult sztrájkolókat bátorítsák. Maga a reggeli ribillió nem volt ugyan ment hevesebb jelenetektől sem, mindazonáltal letartóztatás nem vált szükségessé. Egy kardos asszonynak a nevét, meg Szokola István, Gáspárkönyéki lakost írta fel a rendőrbiztos, kik jobban kiváltak a sztrájkolók közül; a többieket, mikor kimondták, hogy nem dolgoznak, a rendőrség szépen kiszorította az utra, a honnan aztán szétoszlottak.

A sztrájk újból való kiütése azonban nagy tanulság az építető cégre, melynek legnagyobb baja, hogy nem ismeri a helyi viszonyokat; fővárosi szemüvegen át nézi a sztrájkot és azt akarja, hogy rendőrségünk csak azért legyen, hogy ne csak őrizze napról-napra az építkezést, de ok nélküli letartóztatásokkal és akár a brutálításba menő fellépéssel félemlítse meg a sztrájkolókat. Innen magyarázható az a mai fellépése is a vállalkozók helyettesének, hogy a főkapitány elé állva, követelte az izgatók letartóztatását. Pedig hát tulajdonképpen izgatók nem is voltak, ha le kellett volna tartóztatni az izgatókat, akkor az egész munkástömeget az kellett volna cselekedni, mert bizony mindaz öt-hatszáz kőműves és napszámos, férfiak, asszony és leány izgatott volt. Ez izgatottság oka pedig az, hogy a vállalkozók *ma sem fogadtak el mindenkit*, a ki munkába akart állni; válogattak közöttük s e válogatás eredménye az lett, hogy ismét a szolidaritás győzött és a munkások kiálltak az alig megkezdett munkából, mert az bántja őket, hogy az építkezésnél főpallérul egy a fővárosban járt pécsváradai embert alkalmaztak a vállalkozók, a ki olyan bánásmódban részesítette őket, milyenhez a pécsi kőművesek nincsenek szokva. A sztrájk mai folytatásáért tehát maguk a vállalkozók felelősek; talán ezért is kérték a katonai karhatalmat s ezért akarták volna mindenáron a kiszemelt vezetőket letartóztatását s az ügynek kriminális utra terelését.

Pedig hát, a mint Vaszary Gyula rendőrfőkapitánynak a helyi viszonyokhoz legjobban illő tapintatos, mindkét fél érdekeire gondos levő eljárása elérte az eredményt, azzal a vállalkozók meg lehettek volna elégedve, a mint meg voltak a munkások, kik tegnap délután a főkapitány szavait éljenzéssel vették tudomásul és annak tudatában, hogy a ható-

ság megvédi érdekeiket s ha igazságtalanság történik bármely részen, azt megtorolja, — kijelentették, hogy munkába állnak. Se bérfelemelés, se más feltétel nem volt megállapodás tárgya; csak az igazság, a törvényesség és méltányosság betartása mindkét részről s annak reményében, hogy mindenki munkába állhat ma reggel, a ki dolgozni akar, meg is jelent minden munkás a helyszínen. Mikor azonban a vállalkozók válogatni kezdtek közülük: elérték azt, hogy *hatszáz emberre nőtt* egyszerre a sztrájkolók száma s alig maradt 300 munkás munkában.

S végre is a sztrájk csak úgy nyer befejezést, ha a vállalkozók a pécsi munkások érdekeit nem nullifikálják s dolgot adnak mindenkinek, a ki dolgozni akar s nem folyamodnak vidéki munkásokhoz. Sem ostromállapot, sem az általuk követelt rendőri erőszak nem használ nekik, a mely utóbbi nem is lehetséges, mert igaz, hogy a honvédelmi miniszter a vállalkozók érdekét, a kereskedelmi miniszter a munkások érdekét, a belügyminiszter a közönség érdekét akarja megóvatni a rendőrséggel, de az első mégis a helyi viszonyok ismerete szerint való minden tekintetben igazságos és a mi fő, méltányos eljárás, melyet rendőrfőkapitányunk eddig alkalmazott is s minek köszönhető, hogy a gyakori sztrájkok dacára sem fordultak elő rendzavarások és összeütközések s a békés uton való kiegyezés még mindig sikerült.

S végül, hogy a mai nagy se muljék el *kiáltvány* kibocsájtása nélkül, a munkások a következőkben panaszozzák el sérelmeiket:

»Kiáltvány Pécs szab. kir. város lakosaihoz! Polgárok! Köztudomásu az, hogy a pécsi honvéd-hadapródiskola építésénél kivétel nélkül nemre és foglalkozásra nézve a munkát beszüntettük, még pedig azért, hogy a nagyvállalkozási furfangokkal a munkást ne foszszák meg attól is, a mi kevés rendje van. Mi munkások már az előző hetekben felhivtuk a vállalkozó megbizottjait, hogy legyenek tekintettel munkáinkra. De ők a helyett, hogy javították volna, még rosszabbá tették a munkások helyzetét. Igen sok okot sorolhatnánk fel arra nézve, hogy mily igazságtalanságot követtek el velünk szemben. A pécsi munkásokat egyszóval mellőzni akarták s ezért már szombaton vagy 50—60 helybeli munkást elbocsájtottak. Ez még nem volt elég. Hétfőn ugyanis a munka megkezdése előtt ismét ki lett jelentve, hogy 25—30 munkás el van bocsájtva. Melyik munkás túrné el ezt!? Mily munkás volna az, a ki ennyi kin és szenvedésnek van ott kitéve, hogy ezt szó nélkül elhallgassa? Mert hogy nem igazságosan bántak el a munkásokkal, álljanak itt a következő panaszok, a melyek még a napszámokat is teljesen elkeserítették: szokatlan munkamódra szorítják őket a teherhordásnál, úgy hogy majd minden teherhordó munkás el van boritva sebekkel; pedig más módon azt a munkát könnyebben lehetne alkalmazni. A munkásoknak szintén tulerős munkát kell végezniök: ők ugyanis gyermekkoruktól fogva ahhoz vannak szokva, hogy dézsában hordják a maltert, ellenben itt megkövetelik, miszerint egy óriási ládában — mely ha üres is legalább 15—20 kiló súlyu — hordjon maltert, s még töltsé is azt teljesen meg! A gyerme-

keztől szintén erősebb munkát követelnek, mint a mennyit elbir. Ezen kívül még tetteges bántalmakkal és illetlen szidalmakkal illetik, ezzel karöltve járnak hetenkint a bérlévonások; különben álljanak itt néhány panaszok: 1. *Pál* István napszámos 5 nap és 5 éjjel dolgozott az állvány készítésnél; szombaton kapott 7 frt 30 krt 10 nap és 4 óráért, holott 1 frt napibért kapott azelőtt; midőn ezen további fizetési hiányt Bánfi gondnoknál kérte, ez visszautasította, hogy jöjjön máskor, nem ér reá; így tehát abban elmaradt, — nem kapta meg. 2. *Dombi Mari* az állvány hiányos volta miatt a lábán sebeket kapott, melyek miatt gyengén járhatott, ezért Sopf pallér szombaton este elküldte. 3. *Gyik* Jánosné leesett az állványról, ezért haza is akart menni, mert sebeket kapott, de nem engedték, hanem habarcsot kellett neki merni. 4. *Holenpach* György malter-keverőnek a múlt héten 1 frt napszáma volt, e héten azonban 80 krt kapott. Este kopogtatás nélkül ment be a fizető helyre kérni fizetésének kiegyenlítését. Kiutasították ezen szavakkal: menjen ki, ne jöjjön be mint egy rabló; ezen szavakkal elgúnyolták ki; — bére nem lett kiegyenlítve. 5. *Buzás* István afeletti panaszával jön, hogy ő az 1 frt napszáma helyett 85 krt kapott, midőn a levont összeget kérni ment szombaton, elutasították azzal a durva szóval hogy: takarodjon ki. 6. *Markus* Antal, dacára annak, hogy nem volt adóssága a kázinóban, *Pilác* felügyelő levont 36 krt adóssága fejében; dacára annak, hogy Márkus Antal a vendéglős által igazolta, hogy ő nem tartozik; midőn a levont összeget követelte, kilökték az irodából. 7. *Knapf* Magdolna panaszolja, hogy szombaton délben elküldték és a délelőtti félnapot nem fizették ki neki; követelésével este elutasították ezzel a szóval: „menjen pokolba.” Mi munkások ujólag megtettünk mindent, hogy a béke a vállalkozó és a munkásai közt kiegyenlítették, de nem lehetett. A vállalkozó rideg maradt, mi pedig nem kérünk lehetetlent, csak a pécsi munkamódot és a nők részére a pécsi munkarendet. Munkások! Nem kezdhetjük el a munkát mindaddig, míg nem látjuk magunkat biztosítva. A főkapitány urnak pedig köszönjük a szives közbenjárását. — Tisztelt Polgárok! Reméljük, a Honvéd-hadapród-iskola nem azért lesz építve, hogy ottan a munkást csak kihasználják, hanem azért, hogy Pécs város munkásainak keresete legyen! Álljon össze a polgárság és emelje föl szavát mindezek ellen, mert mi reméljük, hogy az építkezésnél első sorban pécsi munkásnak van helye. Munkások, munkásnők! Mi a tegnapi bizottság által kibocsájtott felhívásokkal egyet nem értünk és addig nem állunk munkába, míg csak ki nem leszünk elégitve. A Bizottság.

Az építkezés színhelyét különben egész nap rendőrök őrizték, délután pedig kiment oda *Majorossy* Imre polgármester, majd később maga *Fehérváry* Imre báró főispán is, kiknek jelenlétében ismét megkezdtek az egyezkedési tárgyalásokat, hogy milyen eredménnyel, azt majd a holnapi nap fogja megmutatni.

— (**Őszi napéjgyen.**) Holnap (pénteken) a nap 5 óra 35 perckor kél és 5 óra 35 perckor nyugszik, tehát kerek 12 óráig tart. Ilyen tartama lesz az éjszakának is,

vagyis holnap lesz a napéjgyen, mely az év harmadik negyedében az őszi időszak beálltát jelezvén, őszi napéjgyennek nevezetik. Holnapután már 5 óra 36 perckor kél a nap és 5 óra 34 perckor nyugszik; vagyis a nappalok ezentul már rövidülnek és hosszabbodnak az éjszakák.

— (**Eljegyzés.**) *Fischer* Lipót, pécsi szállító, eljegyezte *Schwartz* Szidóniát Budapestről.

— (**Az új bélyegek.**) Az állományomban már elkészültek az új postajegyek kliséivel, melyeken a postajegyek értéke fillérekben van kifejezve s a rajz is más, mint a forgalomban levő bélyegeké. Csak az alak és nagyság marad a régi. Az okmánybélyegek rajza most készül. A munkálatok erősen folynak, mert azt akarják, hogy a kötelező koronaérték-számítás életbeléptekor elegendő okmány és postabélyeg, váltóürlap álljon rendelkezésre.

— (**A hideg előjele.**) Igaz ugyan, hogy tegnap a Nap a mérleg jegyébe lépve, hivatalosan is beköszöntött az ősz, de a közeledő hideg időjárásnak vannak ennél csalahatatlabb előjelei is. Ezek azok a mostanában napirenden levő lopások, melyeket a rendőrség előtt a leggyakrabban ismeretlen maradt jómadarak követnek el, elemelvén egy-egy jó meleg őszi kabátot. *Walkern* Fülöp árpádi lakosnak ma azonban a télikabátját lopta el egy szemfüles tolvaj, míg ő egy boltban volt s kocsiját odakint magára hagyta. A kocsiülésen pihent a télikabátja is, a mit a nap szerencsétlenségére sütött le róla, mert melege volt benne s ezért vetette le magáról s hagyta a kocsiján, míg ő bent a boltban járt. Mikor aztán kijött, a kabátnak hiült helyét találta. Az ismeretlen kabátolvaszt keresik.

— (**A szerelem bolondjai.**) Két szerelmes pár a legújabb rémdrámának a szereplője. A rémdráma nem nálunk, hanem Székesfehérvárott történt, mindazontal szerepelt benne egy volt pécsi leány is, *Nyemcsek* Juliánna, a ki Pécsről szerencsétlenségére került Székesfehérvárra, hol *Egyed* János csizmadialeány olyannyira belészeretett, hogy meg akarta ölni. *Egyednek* barátja, *Szulok* Lajos, szintén szerelmes volt *Nyemcsek* Juliánna egyik társnőjébe *Fendrik* Annába s a két szerelmes legény, mivel szeretőiket nem tehették egyedül a magukéivá, elhatározták, hogy megölik őket. Ugyis tettek; egy átmulatott éjszaka után *Szulok* Lajos lelőtte *Fendrik* Annát, azután pedig saját életének vetett véget; *Nyemcsek* Juliánna is halálra akarta sebezni szeretője, de csak megsebesítette őt, magát azonban szintén agyonlőtte. *Egyed* *Nyemcsek* Juliánna van most életben a szerelmi dráma hősei közül, kiknél a következő levelet találták:

„Megállj, megállj óh távozó, Ha csakugyan menned kell, Még zeng feléd a bucsuszó, Feléd dobban e kebel! Te távozol, nem halod-e? Szívümből fakad panaszom, Távozol, e veszteségért Hol és mi lesz vigaszunk. Isten veled tehát, ha mérsz, Még alig értél tavaszt. A halál jég hideg keze Életfádról leszakaszt. De ha tél után majd eljön A mosolygó kikelet, Eljönnek sirunk halmára Megülni emlékünket. Illatos virág füzérek, Koszorúzzák sirunkat Gyász dalt zengnek, édesíti Vele siri

almunkat, S míg gyászolnak a sirunknál, Lelkünk üdvhomályba tér Vidd el oda, vidd magaddal Emlékünk hűségédért. Nyugodj csendes föld alatt. Nyugodj szép leány, Bájid elhervadtanak, Élted hajnalán Boldog még nem ismerél Gyászt, gyötrelmi but Léptednek nyiltan állt, A szép rózsza ut. Arany képzelete képzelet veté Nyug-párnáidat Szép reménynek hajnala Kelté álmodat. Mint regényes táj fölött Csöndes éji hold, Földi pályád tiszta fény S égi álmom volt, Most halottan alusznak Tündér vágyaid S rád enyészet rengeti Gyász fuvalmaid Néma könyvet ont a lágy Látva halmodat S reszkető kézzel szakaszt Emlékszálakat S óhaj: csöndes föld alatt Nyugodj báj-alak Szép tavasz virág valál S mint én hervatag. Isten velünk, hű kedvesem.

— (**Uj erdőmester.**) *Mayer* Károly főerdész, a herceg Montenuovo szátkai uradalmában, erdőmesterré neveztetett ki.

— (**Egyházmegyei hírek.**) *Tichy* Sándor, ujmisés áldozárt Gödrére, *Wölfel* Ferencet a szlavoniai Harkanovcira és *Vaszary* Kálmánt Abaligetre küldte ki segédlelkészeknek az egyházmegyei hatóság.

— (**Késelés.**) Három öcsényi legény mulatott egyik korcsmában, mikor betévedt oda egy negyedik is. Ez utóbbinak, *Gruber* Ferencnek már régóta haragosai voltak az előbbieket, névszerint *Szarvas* Pál, *Kornyik* József és *Ivanics* Ádám. Most, hogy a korcsmában elébük akadt, közrefogták és kitöltötték rajta a boszujokat. Először csak szóval, majd tettel is, mert kést rántottak elő és *Gruber* Ferencet megszurkálták. A megkéselt legény csak futás által birt kezeik közül menekülni és véresen hagyta el a korcsmát, a hol haragosai boszút állottak rajta, kiket e miatt feljelentett a bíróságnál.

— (**Katonai hir.**) *Pokorny* Ágoston, 44-ik gyalogezredbeli hadnagy a katonai földrajzi iskolához helyeztetett át.

— (**Asszonyok harca.**) Tegnap este nyolc óra tájban a Tettye-utcában nagy ribilliót okozott két munkásasszony, a kik az utcán összevesztek s hajba kaptak egymással. Az asszonyok harcában még vér is folyt, mert az egyik egy darab téglát kerített valahonnan s azt vágta ellenfele fejéhez úgy, hogy azt nyomban elborította a vér. S aztán megszaladt, azonban a bevert fejű asszony csak utána iramodott s úgy üldözték egymást az utca során. Kint a régi temetőnél aztán elvesztették egymást s a bevert fejű asszony emlegetve, hogy majd megfizet ő még ezért az ellenfelének, haza ment, hogy megmossa vérvő fejét s ezzel lett vége az asszonyi harcnak.

— (**Zsinati vizsgálatok.**) A pécsi egyházmegyében a gyakorlati lelkészi vizsgák f. hó 28-án és 29-én lesznek Pécsen. Eddig vizsgálatra jelentkeztek: *Blazsekovits* István, *Cernohorszky* József, *Fuchs* Vilmos, *Neumayer* Dezső, *Reiner* Ferenc segédlelkészek.

— (**Elriasztott betörők.**) A puturla-utcában az éjjel tizenegy óra tájban az egyik ház udvarán betörők jártak. Az éléskamra berendezésére fájhatott a foguk, mert annak ajtaját próbálták felfeszíteni, azonban a házbéliek figyelmessé lettek a zajukra és épen akkor mentek ki az udvarra, mikor a kamraajtó zárját már feltörték. Erre azonban

a betörők — két fiatal suhanc — jobbnak látták kereket oldani és az udvar kerítésén át, a hol bementek, vadmacskamódra kiugráltak és eltűntek a sötétben. Hogy kik voltak, bajos lesz megállapítani, mert a házbeliek nem ismerték fel őket és azt sem tudják, merre futottak a nem sikerült betörés színhelyéről.

— **(Orvtámadás.)** Kelecsán Vera, egy csinos bányatelepi leányzó, tegnap este úgy nyolc óra tájban igyekezett haza a városból Bányatelepre, a hol lakik. Az uton egyszerre csak elébe ugrott egy ismeretlen, csavargó kinézésű, 30—35 évesnek látszó ember és elállta az útját azzal, hogy nem engedi tovább, míg meg nem ajándékozta a szerelmével. Szerencsére azonban a leány nem vesztette el lélekjelenlétét; minden erejét összeszedve, félrelökte az embert az útjából és futni kezdett, teletorokkal kiabálva segítségért. Az orvtámadó egy darabon üldözte, de mikor kocsizörgés hallatszott utánuk, beugrott az ut melletti fák közé s azok közt eltűnt. A halálra rémült leányt a kocsi gazdája felvette maga mellé s így ért az haza, megfogadván, hogy soha sem jár sötét este egyedül az elhagyott országon.

— **(Az ájtatos tolvaj.)** Megint nyitva maradt ablakkal kezdődik ez a história. De most kivételesen nem a belvárosban, hanem a budai külvárosban történt meg, hogy egy polgár család nyitva felejtette a szobaablakot s azon be is mászott úgy éjjeltájban valami csavargó. Bizonyára lopni akart, de mikor a léptei neszt észrevette a gazda és

a másik szobából beszólt rá, elfelejtette a bünt és egyszerre nagyon ájtatos lett.

— Anyjuk, te jársz ott? kérdezte a szomszéd szobából, ágyában felkénykölvén, a gazda.

— Nem én, hangzott a másik ágyból, hol az asszony aludt.

Erre a gazda gyertyát gyújtott s belépvén a szobába, ott látta az éjjeli jövevényt, a ki meglepetve állt egy szekrény előtt s csak ennyit dadogott:

— Dicsértessék . . .

— Mindörökké ámen, felelte rá a gazda s letette a gyertyát az asztalra, hogy két kézel foghassa nyakon a tolvajt. Az azonban hirtelen odaugrott a gyertyához, elfújta azt s a sötétben kiugrott az ablakon.

— **(Elszaladt lovak.)** Ma reggel 8 óra tájban a pálya-utcán sebes vágatva ragadtak végig egy kocsit az elébe fogott lovak. A kocsin senki sem ült, mert a gazdája, Fehér Pál fuvaros otthagya a kocsit magára az utcán, míg ő egy pohár geberduszra betért az egyik pálkamérésebe. A kocsi elé fogott lovak pedig ez idő alatt valamitől megijedtek s elragadták a kocsit. Csak — miután a buzáterén egy öreg asszonyt majdnem levertek a lábáról — sikerült a megvadult állatokat megfékezni s átadni őket a gazdájuknak.

— **(Csaló vigéc.)** Kint a szigetkülváros asszonyai között többeket becsapott e héten egy csaló vigéc, a ki egy feloszlatott üzlet tulajdonosának nevében potom árért vett előjegyzéseket szebbnél szebb ruhaszövetekre s szedett fel mindenüt 1—2 forintot »foglalólul,«

ígérve, hogy az olcsó szövet a vevőkhöz lesz hazaszállítva s akkor kell az árát kifizetni. Mikor aztán tegnap is, tegnapelőtt is hiába várták a vevők a megvett szövetet, akkor tűnt ki, hogy a vigéc alaposan becsapta őket s a felszedett »foglalólul« kereket oldott. Hogy hová ment, azt csak ő tudja.

— **(Ujabb tanítógyűlés.)** Nemrég közöltük a baranyavár-vidéki Tanítóegyletnek jövő hó 7-én Bar.-Monostoron tartandó közgyűlésének tárgysorozatát. Most a baranyavár-vidéki róm. kath. esperesi kerület tanítóinak október hó 14-én Bar.-Baánban tartandó közgyűlésének tárgysorozatát közöljük a következőkben: 1.) Elnöki megnyitó. 2.) Gyakorlati előadás a hittan köréből (az őrző angyalokról.) 3.) A kitűzött két tételnek felolvasása a fölkértek által: I. A tanítói hangulat ápolásának szüksége és föltételei: II. A gazdasági ismétlő iskolák haszna, tekintettel a földmivelő osztály vagyoni helyzetére. — 4.) A tanítók gyermekeinek tápintézetéről. — Ezekon kívül, ha az idő megengedi, hozzászólás végett szőnyegre kerül: az ifjuság vallás-erkölcsi nevelése, az ismétlő iskolák, a tanítói fizetés behajtása körüli nehézségek, a templom népének megkedveltetése. — A kerületi tanfelügyelőség egyuttal figyelmezteti a kerület tanítóit a püspöki IX. számú körlevél ama rendelkezésére, hogy a Troll-féle alapítvány kamatainak odaitélésénél első sorban is azok részesülnek figyelemben, kik a kitűzött tételek megfejtése körül szorgalmat tanusítanak.

rendeltesét, így is csupán csak megközelítheti, de nem érheti el, mert az ellentétes erők csak ritkán olvadnak össze teljesen; ámde a mily mérvben összeolvadnak, ugyanoly mérvben lesz a férfi a teremtés ura, a nő a teremtés remeke és a mi őket összeolvasztja, ez a láng a szerelem, — nem szenvedély, különbözik ettől, mint a dicssugárzat a lidércfénytől — ez olvasztja egybe a női szépséget a női szelidség és szemérmességgel és egyetemben beleolvasztja a férfi testébe — lelkébe.

Épp ezért a nő iránti szerelem a mai realis korban sem tudott kihalni, él és élni fog ez örökké, boldogítja mindkét nemet, szebbé teszi a nőt, erősebbé a férfit.

A szerelem ki nem hal soha és mindig akad majd nem egy husz éves fiatal ember, ki sirva panaszolja, hogy későn született; — ha meglátja kedvesét örül, de telve szive fájó érzelmekkel, elkeseredéssel a sors iránt, szive mélyéből jön a keservesen hangzó szózat: »Ez az a hölgy, kit méltónak tartok szerelmemre és kit annyira boldogítani tudnék!«

VÉGE.

Igyekeztem élénk világításban megmutatni azt a fonalat, mely a nő megaláztatásának, elnyomatásának korától a mai civilizált állapotokig vezet, — iparkodtam mélyen tisztelt olvasóim elé tárni oly képet, mely jellemzően tünteti elő a leányt, asszonyt, az özvegyet és az anyát szerény vonatkozással a női szépségekre, bájakra, a nő erényeire és hibáira, megizlettetem azt a mennyei érzést, melyet a szerelem idéz elő, úgy rámutattam a bajok ama tömkelegére, melyet hiánya okoz, megszólaltatva Schweigert, bekalandoztam az ismert világot vizsgálva a nő helyzetét, a családi állapot tisztaságát, — törekedtem, bár tudom ez legkevésbé sikerült, szólni a nőről, mint a társadalom tagjáról, bizonyítani azt mennyiben jogosult a nőemancipáció és mennyiben tarthat jogot az élethez korunk e szülőtte, most bucsut kell vennem és néhány szó kíséretében a zárókövet leraknom.

* * *
A teremtő mindenhatóságáról és bölcsességéről összes teremtsései közül, mi sem tesz oly fényes tanuságot, mint az ember. Nemcsak, mert valamennyinél tökéletesebb alkotásra, szebb külsőre hatalmasabb észre és gyönyörködtetőbb tehetségekre, hanem főleg, mert mindezen fenséges tulajdonságokat két részre osztotta fel: a férfi és a nő közt, azután beléjük oltotta azt a tulajdonságot, hogy egymást vonzzák és csak midőn a két külön egészben rejlő tulajdonságok egyesülnek és összeolvadnak, közelíti meg ez is, az is a tökély mintaképét.

A férfiben, mint alkotó tényezőben első tulajdon az erő. Ennek külső nyilvánulása a tömörebb csontozat és izomzat, belső nyilvánulása pedig az akarat. E kettő-

— (**Államsegély.**) A bar.-monostori görög-kel. szerb egyházközségnek a vallás- és közoktatási miniszter száz frt államsegélyt utalványozott.

— (**Meglopott asszony.**) Egy falusi asszonyt loptak meg ma a piacon. Az asszony, a kit Nagy Istvánnának hívtak, Magyar-Ürögh-ről jött be a piacra, hol jó vásárt csinált, mert már kilenc óra felé eladta mind a portékáit. Ekkor nyugodtan összeszámolta a pénzét s a három forintot kitevő aprópénzt egy kendőbe kötve a zsebébe rejté. Aztán felszedte üres kosarait és ment, hogy egyik boltban egyet-mást vásároljon. Utközben azonban, alig ért a Ferenciek-utcája elejére, a zsebébe nyult, hogy megnézze a pénzét, hogy ott van-e. De bizony azt nem találta sehol; eltűnt a zsebéből a kendő, melybe a három forintnyi aprópénzt kötötte. Kilopta valami szemfüles tolvaj, a ki azonban, hogy ki volt, nem tudják.

Avult pénzeket érmekeket, régi tallérokat és ezüst huszasokat, mint mindennemű régiséget készpénz mellett a legmagasabb árban avagy cserében, más tárgyak ellen vált be **SCHÖNWALD IMRE** ékszerész Pécsen Király-utca (Hattyu-épület.)

Törvénszék.

§ **A bolygó zsidó.** Egy Pécsen is ismert házaspár válópörével foglalkozik most a budapesti törvénszék, a melynek azonban épen nincsenek pikáns részletei s melyben *Turteltaub* Helén mégis arra kéri a törvénszéket,

hogy szabadítsa meg a férje urától *Glaser* Jakabtól. Az asszony maga is megvallja, hogy hűség s bánásmód dolgában semmi kifogása sincs a férje ellen, az egészségének sem árt a házasi élet s mégis lehetetlen, hogy *Glaser* urral együtt éljen.

Ime az okok: *Glaser* Jakab, a mikor megházasodott, papirkereskedő volt Budapesten, de két hét múlva megbukott s akkor a felesége pénzen Pécsen köszönügnökséget nyitott. Szerencsétlenségére éppen a nyár elején kezdett az új mesterségbe, mely inkább télire való s így ebben sem volt szerencséje. Fogta tehát magát s Szerajevóban cipészárúüzletet nyitott. Ámde a bosnyákok nem igen rajongtak a karlsbadi cipőért s *Glaser* újra vándoruttra kelt. Elment Triesztbe, a hol déli-gyümölcs-forgalmi irodát nyitott, a mihez úgy látszik, nem igen értett, mert két hónap múlva már Grácban találjuk mint porcellánkereskedőt. Ott érte az a baleset, hogy másodsor csődbe került, elment hát órásnak Sopronba. Az órái nem igen kellettek a soproniaknak, azért még idejekorán levegőt és mesterséget cserélt. Fölcsapott gyorsfotografusnak s Pozsonyban telepedett meg. De csak rövid időre, mert nemsokára rá már Tarnopolban látjuk, a hol héber könyveket árult, ma pedig cselédszerző Miskolcon. Azaz, hogy csak volt, mert miként a feleségének egy pótbeadványából megtudjuk, legujabban Lembergbe költözött, de még nem tökélt el magát, hogy miféle mesterséggel próbáljon szerencsét.

Ezt a nagy rekordot az üzlet- és lakás-

változás terén *Glaser* Jakab rövid másfél esztendő alatt érte el s ha így folytatja, ujjabb másfél esztendő alatt Közép-Európában már nem lesz számára hely. Ez az, a mi az asszonynak nincs inyére, mert ő, a mint találóan megjegyzi, nem vándoréletet, hanem házasi életet akar folytatni. Sohasem bizonyos benne, ugymond, hogy ha reggel Miskolcon tüzet rak, ugyanott eheti-e majd meg az ebédet, avagy via Lemberg a vasuton.

Mindezek után *Turteltaub* Helén arra a következtetésre jut, hogy *Glaser* ur nem való férjnek, másrészt nincs kizárva az sem, hogy azért bolyong városról-városra, mert reméli, hogy az asszony végre is rá fog unni a vándoréletre, s nem fogja követni. A mint hogy máig sem irta meg lembergii címét Miskolcon felejtett feleségének, noha már a nyár elején kelt utra.

Válókeresetében *Turteltaub* Helén arra kéri tehát a törvénszéket, hogy válasza el Glasertől, a ki fizikailag és gazdaságilag lehetetlenné tette a házasi élet folytatását. A törvénszék véleményét csak később fogjuk megtudni. Egyelőre csak hatánapot tűzött ki a békeltetésre, még pedig a jövő év elejére, s az idézést elküldte *Glaser*nek Lembergbe, ámbár nem valószínű, hogy még ott van.

§ **A jókedvű adakozó.** *Drinócy* Mihály 1896. december 20-án reggel a dr. *Strasser* Imre által bérelt gróf *Apponyi* Sándor-féle uradalomhoz tartozó felsőrácegresi pusztán futóhomok megkötése végett beültetett 8 drb. fenyőfát 80 frt értékben kivágott, azokat el-

nek közrehatása mellett áll elő a munka, az alkotás, a szerzés és ezek folytán az anyagok hasznosítása, értékesítése, a vagyonosodás, a gyarapodás, a hatalom, az emberiség haladása és tökéletesbülése.

Ha az erőt magára hagyóknak, a férfi okvetlen oda-sülyedne, hogy külsejére nézve elrutulna, elállatiasodna. Erő és szépség ugyanazon egyben nem egyesülhet a maga teljességében, mert a vaskos csontozat és szijas izomzat szükségkép kemény, szögletes idomokat ad a testnek, a hosszasb foglalkoztatás folytán egyik szerv előbbre tódul a másikkal, a szépség főkéllékei pedig a lágyság és gömbölydedség az egyes részekben és azok arányos egybesimulása az egészszel.

A szépséggel tehát más valakit kellett felruházni a teremtnök és ez a valaki nem lehetett más, mint szintén ember, az ő mása, ugyanazon alkattal, mint az övé, csak hogy a szépség lehető teljességében, olyan, ki vonzó-erővel bírhat a férfire. Csakis így lehet reá a folyton-folyvást szeme előtt levő szépség azzal a hatással, hogy az erő kedveért külsejét el nem hanyagolja, testére nézve is a tökély felé törekszik, csakis a nő által lehet a férfi külsejére nézve Isten képére teremtett ember.

És épúgy a lélekre, vagyis az akaratra nézve. A férfi erős, akarata nem ismer határt, a mit szeme lát azt birtokába kívánja keríteni, az ellenállás csak növeli a kívánságot, az indulatok lángjai csapnak ki belőle, az akarat erőszakká fajul, erő erő ellenében küzd, — elválasztani őket, fékezni az indulatot, szabályozni az erőt, igazgatni az akaratot csakis a szelidség képes.

A szelidség pedig az erővel nem fér meg egy lélekben, ellentétek egymást kizárják, ezt a tulajdonságot is

épp ezért a nőbe kellett oltani, ki midőn magához vonzza a férfit, megtanítja őt uralkodni erején, fékezni akarátát — csakis így lehet és lesz ő alkotó és nem romboló.

Az erővel jár a birvágy, innen aztán a férfi a hányat lát annyit szeret és e szenvedélyének nincs határa. Mégis mikor meglát egy leányt a fiatalság és szépség tavaszi búbájában, reátekint, a leány arcát előnti a pir, félénken süti le szemét, elhalványul, összerezzen, — a férfi ámul, szeretné felragadni, magához ölelni, futni vele világtalan végekig és úgy érzi, hogy a földhöz van növe, egy lépést sem bír tenni, valami isteni jelenség áll előtte, a mely lángolóan vonzza őt magához és a lángok közül kihallik a szó: »Ne közeledjél, mert a föld, melyen állok szentség!« és az is az, a nő szentek szentje a szemérmesség, az a kimondhatatlan valami, a mi gloriát fon a nő feje körül, a lélek illetlen tisztasága, a mely megfélemledik maga nem tudja miért és ez a félénkség nagyobb hatalom a férfi minden erejénél, csak ez képes megfékezni vadon duló szenvedélyét, csupán csak azért letesz a kalandor birvágyról, boldognak érezve magát, ha ez az egy ő rajta uralkodik és érezheti is magát boldognak, mert egyedül ez növeszt szárnyakat tétova szenvedélyének és viszi őt fel az eszmények sphaeráiba, a nemes tettek, a nagy elhatározások napsugaras világába, — azért oltotta a teremtnök a szemérmességet a nő szívébe.

Ezek a férfii és női kiváló tulajdonságok; itt az erő, akarat, birvágy, ott a szépség, szelidség és szemérmesség. A mivel az egyik bir, az nincs meg a másikban, holott pedig szüksége van reájuk, csak azokkal egyesülve közelítheti meg egyik is, másik is magasabb

vitte Pálára, 4-et közülök elrejtett Turcár Mihály tanító házában — ennek tudta nélkül — a másik 4 drbot pedig a községbeli gyermekek között karácsonyfa gyanánt széjjel osztotta. A beismerésben levő jókedvű adakozót a törvényszék 1 havi fogházra ítélte, miben vádlott meg is nyugodott.

§ **Egy csutora borért.** Rafajlovits Mihály, ki Imre Lajos medinai korcsmáros szolgálatában állott, ugy Krsztics László, ki egy idegen napszámosként volt nála alkalmazva, feltörték a gazdájuk présházát. Ugyanis Rafajlovits Mihály a présház tetejének felemelése után bemászott káros présházába s onnan — mialatt Krsztics László a présházon kívül várakozott — egy csutora bort hozott, mit aztán közösen megittak. Imre Lajos azonban a tárgyaláson nem jelent meg és így a tulajdonképeni bünszerző a magánvádra üldözendő büncselekmény következménye alól, vád nem léteben, szabadult; Krsztics pedig kapott az egy csutora borért, amelynek csak felét ha megitta, 6 havi börtönt.

Közgazdaság.

□ **A végeladásokkal való visszaélések.** A végeladások körül tapasztalt visszaélések ellen gyakran merültek fel panaszok és a kereskedelmi miniszter már több ízben megígérte, hogy a bajon esetleg a törvényhozás útján akar segíteni. Értesülésünk szerint azonban csak rendelettel fogják egyelőre a végeladások és az ugynevezett párti-áru eladások körül tapasztalt visszaélések megakadályozását megkísérelni. Ezt a rendeletet már legközelebb közzé teszik.

□ **Szőlő érés.** Kaposvárról írják: Pompás időjárás kedvezett az idén a szőlőérésnek a nyár végén és az ősz kezdetén. Ennélfogva alkalmasint jó bor lesz az idén. Már itt-ott tartottak is előszüretet, leszedték a bajort s egyéb korai fajokat, sőt a rothadásnak indult fejeket is. És az új must jó — úgy mondják, kik szeretik. Vármegyénkben azonban már az asztali fajszőlőket is nagyban termelik; nagyon szép asztali szőlőt lehet kapni, csak hogy drágán — kilóját 30—40 kr-ért minőség szerint. Különös, hogy a nagy kínálat dacára is ilyen drága a szőlő. Sok termelő nem is kap rá vevőt, mert a kevésbé vagyonos közönség nem tudja megfizetni, akik pedig vesznek belőle, azokat elárasztják vele a kereskedők. Talán majd a tömegesebb kínálat a piacra is juttat jó csemegeszőlőt s akkor olcsóbb lesz. A szüret ha az idő kedvező marad, Somogyvármegye jobb szőlőiben alkalmasint október közepén lesz.

□ **A dohánytermelés.** Az ideai dohánytermelésről most már biztosan meg lehet állapítani, hogy az utóbbi évek legjobb termésének egyike lesz s minthogy régi tapasztalás szerint — amikor sok dohány terem, akkor az jó is szokott lenni: így tehát az a kellemes kilátásunk van, hogy az ideai dohánytermés úgy mennyiségileg, mint minőségileg jól fog sikerülni. Az igaz, hogy az időjárás esetleg még ezután is kedvezőtlenül befolyásolhatja a dohány minőségét, de gondnal, előre látással, szorgalommal és kitartó küzdelemmel még a kedvezőtlen időjárás rossz hatását is ellensúlyozni lehet. Most hát csak magukon a

termelőkön áll, hogy a még hátralevő kezelési teendők pontos és rendes végzésével a jó termés minden előnyeit biztosítsák s a helyes kiképezés által a dohány minőségének és így értékének emelésére is közreműködjenek.

□ **Bosnyák tilalom.** A boszniai és hercegovinai országos kormány szeptember 4-én kelt hirdetménye szerint, sertésvész miatt a sertések bevitele Boszniába és Hercegovinába Magyarország egész területéről tilos.

TÁVIRATOK.

— **Újabb sztrájk.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A fővárosban a kőművesek után az ácsok készülnek sztrájkra. Kilenc és félórás napi munkamaximumot és bérjavítást követelnek. A mesterek bizonyos bérjavításra hajlandók.

— **Német ujságírók Budapesten.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Budapest székes főváros a császárlátogatás alkalmából ott időző német ujságírók tiszteletére bankettet adott a „Royal“ szálló nagytermében. Márkus polgármester a királyra és Vilmos német császárra mondott felköszöntőt. Beszéltek még Lanszer tanácsos, Rákosi Jenő, Falk Miksa, Kenedi Géza s többen.

— **A budapesti kereskedelmi kamara közgyűlése.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A budapesti kereskedelmi és iparkamara tegnap tartotta a nyári szünet után első közgyűlését Lányi Leó elnöklete alatt. A miniszter kérdésére a kamara elutasítandónak tartja a kereskedelmi alkalmazottak országos egyesületének kérvényét, mely szerint kívánják, hogy a vasárnapi munkaszünet reájuk is kiterjesztessék a nyári hónapokban. Ezután elhatározták, hogy felterjesztésben kérik a minisztert, hogy a kereskedelem reputációját veszélyeztető, u. n. parthie-áru kereskedéseknek ne adassék iparengedély.

— **Gyilkosság a főváros közelében.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Erzsébetfalván tegnap hajnalban a munkába siető fegyvergyári munkások füstöt láttak kitódulni Adelsmann Adolf vegyeskereskedő boltjából. Behatolva az üzletbe, a félig összeégett ágyon Adelsmann és feleségét ágyonverve, összeszurkálva, a szobát pedig kirabolva találták. A rablógyilkosokat nyomozzák.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTAV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

HIRDETÉS.

Vagyonbukott **Grossmann S.** (Salamon) bolmányi bejegyzett kereskedő

csódtömegéhez tartozó csódvagyonnak

a csődválasztmány zárt ajánlati tárgyalás útján való eladását elhatározta. — Ennek alapján közhírré teszem, hogy a csődletár 1—1073, ugy 1110, 1112, 1113, 1120—1126. tételszám alatt felvett **4528 frt 50 kr.** beszerzési és **2310 frt 21 kr.** becsáru vegyes-kereskedéshez tartozó cikkek, — legnagyobb részben és értékben rőfös áruk, fűszer áruk és vasnemüekből álló ingóságok, — az I. csoportban; —

a II. csoportban 1080—1091. tételszám alatt felvett **329 frt 42 kr.** beszerzési, **197 frt** becsáru faárúk; —

a III. csoportban 1074—1079, 1092—1109 és 1114—1119. tételszám alatt felvett **1417 frt 92 kr.** beszerzési, **726 frt 20 kr.** becsértékű gazdasági felszerelések: vetőgép, ekék, boronák, henger, szalma, mérleg, kukoricza-morzsoló, konkoly-tisztító, szelelőrosta, egy pár hámos ló, egy fejős tehén s egy meddő tehénből álló ingóságok; —

a IV. csoportban 1127—1195. 1528 és 1529. tételszám alatt felvett **662 frt 55 kr.** beszerzési és **273 frt** becsáru butor- és ágynemüekből álló ingóságok a legmagasabb ajánlatot tevőknek **1897. évi október hó 6. napján d. u. 4 órakor alantirott tömeggondnok lakásán** (Pécs, Ferencziék-utca 7. szám) el fognak adatni.

A venni szándékozók tartoznak zárt ajánlataikat **1897. évi október hó 6. napjának déli 12 órájáig** alantirott tömeggondnoknak átadni a becsár **10%-ával**, mint bánatpénzzel együtt.

Vételi ajánlat tehető ugy az I, II, III és IV. csoportban megjelölt ingóságokra együttesen, de elkülönítve, — mint az egyes csoportokra különösen; sőt az 1116. tételszám alatti **200 frtra** becsült **egy pár hámos lóra**, az 1117. tételszám alatti, **140 frtra** becsült **egy drb. fekete fejős tehénre**, végre az 1118. tételszám alatt felvett s **50 frtra** becsült **egy fehér tehénre** külön-külön is.

A csődválasztmány fentartotta a jogot arra, hogy több ajánlattevők közül azok között, kiknek ajánlatai egymást megközelítik, ugyanazon ülésében, — nevezetesen **1897. évi október hó 6. napján d. u. 4 órakor**, — szóbeli árverést tarthat.

A vevő köteles a vételért legkésőbb 8 nap alatt alantirott tömeggondnoknál lefizetni és az ingóságokat átvenni, különben bánatpénzét veszti a csódtömeg javára és vételi ajánlatától elállottnak tekintetik.

A venni szándékozók az árukat Bolmány községben, a vagyonbukott üzlethelyiségében bármikor megtekinthetik a szintén Bolmányban lakó Mlázovszky József bérlő ur felügyelete és közbenjárása mellett.

A csődválasztmány a bíróság által készített leltárban felvett áruk minőségéért, különösen pedig az állatok semmi néven nevezendő hibájáért felelősséget nem vállal.

Kelt Pécsen, 1897. évi szeptember hó 21. napján.

Dr. Kereky Mihály

ügyvéd, tömeggondnok.

Lakik: Pécsen, Ferencziék-utca 7. szám.

TAIZS JÓZSEF

Pécsett,

Mária-utca 1. szám a királyi tábla átellenében.

Könyvnyomda, könyvkötészet, nyomtatványraktár, papirkereskedés.

Ajánlja a kor igényeinek megfelelő berendezésü

könyvnyomdáját

nagyobb művek, folyóiratok, körlevelek, számlák, falragaszok, meghívók, tánczrendek, hivatalos és gazdasági táblázatok, részvények, alapszabályok, névjegyek, stb. stb. elkészítésére.

Könyvkötészete

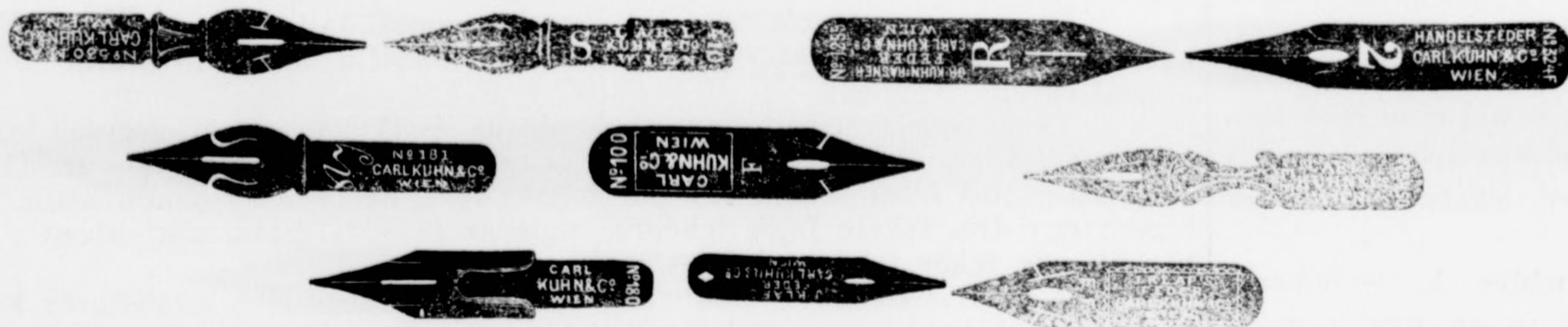
fel van szerelve papirmetsző sodronyfüző, perforirozó, számozó, aranyozó stb. géppel, melyek segítségével a legegyszerűbbtől a legdiszesebb munkáig minden elkészíthető.

Nyomtatvány raktárából

körjegyzői, papi és ügyvédi nyomtatványok jó papiron olcsó árért kaphatók.

Papirkereskedésében

Kuhn-féle **író-tollak** nagy választékban.

Különféle levélpapírok. (Röntgen-féle sugaraknak ellenálló, kerékpár-jelvényes stb.)

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.